

עם וספר

הוצאה חר'פעמית של

הכרית העברית העולמית

במדינת נתן גרינבלאם תל-אביב, ארול תש"ו - אוגוסט 1946

ה ת ו כ ן :

- י. לוזן — סיופוליסטאניה
- י. בריה, מ. בתי-הווה — עדן וחילן
- א. אביהור — הודו
- י. בהן — אפגניסטאן
- בוחכים אלינו
- בארץ-ישראל:
- ד"ר א. פורשמין — על תאמרונו
- על ההולכים סאתנו
- בכרית העברית העולמית
- בשרה ספר:
- ג. גרינבלאס — בספרותנו היפה
- ע. הרני — התנוי הערבי בספרותנו
- ס. לודר — התקופה ל-לא
- י. פסאי — הסצורה לעברית בבריטניה
- ת. בן-ארוון — האבסורדיזם של סרופ קלוונר
- פ. עזאי — הסור והעזנאי
- הרב א. מאיר — על הרב שיסקין
- ו. אגרת — לזמנתו של מרדכי גולדנברג
- מ. פונקל — מרוכילין עד הובארת
- מעל סרף הספרים

- דקראת כנסת העברים:
- פרופ' נ. מלושץ
- פרופ' י. קלוונר
- שלום שחארץ
- תפקידי הכרית העברית העולמית:
- משה קליינמאן / אברהם אלמליח / י. ליפץ /
- פרופ' י. פסאי / ת. חורן / הרב ד"ר י. לזבישץ /
- התרבות העברית בבניהו:
- ש. גולדשמידט — גרמניה
- ד"ר נ. שטרן — צרפת
- פרופ' י. פסאי — הונגריה
- י. סוף-הלוי — בולגריה
- ב. קפלינסקי — פולניה
- דב ברגר — רומניה
- א. ירושלמי — איטליה
- צ. כהר ל. גרטר — אנגליה
- אביאשר — שהיץ
- ה'ל'ס. טורבושו, ברוינס. — אמריקה
- י. וינרמן — קנדה
- ה. דילוב — ארגנטינה
- מ. בן-משה — זרומ אפריקה
- הרב ד"ר מ. פסאי — רוסיה
- ש. ביטון — מרוקו

הכתובת: תל-אביב, ארץ-ישראל, ה.ד. 112

זכרות

— עין המסר — אספקלריה למדע
 ארצישראלים כעריכת עמנואל בן-גוריון ובה
 את "כית מיכה יומרי", מופיע אתה לתדשיית
 בסיוע ארגונים תרבותיים בארץ. משאלת הכיב
 ליוגרפיה האת לפקוד את הספר העברי בתוספת
 תו הרצפה בארץ, מראשית שנת תשי"ה הקשה
 עם תפוצת הגולה — ע"י הכרית העברית העו
 למית.

— במדת "דורון" של "מפרית המועלים"
 יופיע בקרוב מבחר שירתו של וולס והיסמן
 בחרגוס ש. הלקי.

— לביבליוגרף וההיסטוריון יצחק ריבקינאו
 מלאו תמישים שנה, כעתני הארץ ציון יובל ת.

— כחברת "לחץ" של "ספרית הפועלים"
 הופיע ספרה של מונאן אינוקס. הלדים בניל
 בית-המסר (גיל שבע עד אחר-עשרה) עברית
 מאת מ. אילון-דונקס.

— "ספר ציטלק" ערוך בידי ר"ד ישעיהו
 וולסברג וצבי הרבני מטעם אגוד סופרים
 התיים בא"י בסיוע מוסד הרב קוק.

— הספר "אוצה" מאת שלמה הללם בה"ר
 צאת "מפרים" ניו-יורק מוקדש לזכר המשורר
 שמעון גינצבורג ז"ל סיפור "קרן התרבות".

הובעת כתבי יעקב כהן

— הופיעו ארבעת הכרכים הראשונים של כתבי
 יעקב כהן בהוצאת ועד היובל, שבראשו עומד
 הד"ר י. סילמן. הכרך החמישי יופיע בקרוב.
 סוקירי המשורר קבלו את הכתמים של מסר
 דרנו הגדול במיפוק רב, בי כבר הנעשה השעה
 לראות את יצירתו הנעלה של יעקב כהן מכונסת
 ומוגשת לקהל, והרי גנונים בה נבטירות כה
 רבים!

כל שירי ר' יהודה חלוי

בעזרתה הפעילה של ה.ע.ע. הוקם זה עתה
 ועד ציבורי שיפיע להוציא לאור — באמצעות
 הוצאת "מחברות למפרות" — מהדורה מתוקנת
 עמסית של כל שירי ר' יהודה הלוי בעשרה
 כרכים (בכרך נוסף יתון "הכורזי", מוגה ומנוקד).
 המפעל הגיל נתאשר תודות למבום ספק יוכד
 שהוקצב למשרה נו ע"י תורם בעילום שם וניהנת
 אפוא ההורמנות להגיש את יצירותיו של אביר
 משוררי ישראל בימי הבינים במחיר של 2.500
 לא"י לרכוש מהדורה מוגלת זו זכאים מורים,
 בתרספר, ספריות, מוסדות ציבוריים בארץ
 ובעולה, וכל מי שיתחום מראש תוך תקופה של
 שלשה חודשים סיומ פרמום התרעה בעתונות.

דפוס "הארץ", תל-אביב, רחוב מאז"ה 56, טל. 112

ספר שימושי מועיל הוציא זאב וילגאי
 בשם "חבורה ונסיעה בא"י", שיכוא בו שמות
 של רחובות, תחנות ומקומות היסטוריים.
 שלמה מרכר גם כן הוציא ספר ממין
 זה "בשבילי המולדת"
 כמפור ביאליק מופיעים ספרי מ. י. בר
 דיעבסקי בשם "מקור ישראל", ספריו עם ואב
 וות. בנו של ברדיצבסקי עמנואל בן-גוריון
 כתב לכרך האחרון מבוא מכבד.

ספרות על בנין הארץ

— "קמה" — קובץ עברי חרשי (בסנטל)
 למאמרים ורברי ספרות על בנין הארץ וגאולה
 האדמה. הלשכה הראשית של הקהיל מוציאה
 מזה כמה חרשים לצדי חוגים עבריים בתוך
 לארץ, לקם מאמרים (דברי עיון, ספרות יפה
 ומחקר) שנושאת מובב בעיקרו או כולו על
 בנין הארץ. גאולת האדמה, הווי התישבות, כתי

בן עזרי מ"ה זכרונה. עתים מוכאים בו גם
 שירי נוף ארצישראל. הלפט ערוך בהקפדה, צר
 רתו נאה וההרפסה נקיה, נותה לקריאה. כל מא
 מר — הקדומה-הסברה קמה בראשו.

הפובליציסטיקה העברית, שמגיעה בקושי
 וכמצומם ליהיה של מעטים בחורלי, מוגשת במר
 דתיסה על-ידי לקט זה למאות קוראי עברית —
 ומוגשת מתוך מגמה קונספרוקסיבית ומתנבת.
 עברית בחורלי, מוריים, מודיכני מעד, עסקנים, יכו
 לים לקבלה תינם באמצעות לשכות התקשיל באר
 צותיהם. יבקשו וייענו.

פרקי רפואה

מטעם "מגן דוד" ארומי געשות ההכנות
 להוצאת מאסף מיוחד במינו "פרקי רפואה"
 על המחלות הכרוכות במכנה להיים והעזרה
 הראשונה, בהשתתפות גנולי הרופאים בארץ.
 הספר הזה יצא בצורה אלכומית ויכול כאלף
 עסורים. בתוך יגות "מגן דוד ארומי" וזו הספר
 יוצא כעריכת ר"ר מרבום, ר"ר ליבונסין, ר"ר
 אלומין ור"ר א. גולדשטיק.

ספרי דניאל פרסקי

בשני הספרים "מפעמים לתב" ו"זמנים טר
 בים" מאת דניאל פרסקי שהגיעו אלינו זה עתה
 מאמריקה יש תומר מגוון ומכונה, הרהורים
 והגיגים, דשמי היים והווי — שמגרים לקריאה,
 והקורא בהם יצא נשכר, בי ברך לדברים "ושג"
 נוה, אותה השגינות המיומרת והאופיית כל בן
 לדניאל פרסקי הסופר והפיליזופימסן.

— מועצת הספר הישראלי באמריקה הוציאה
 קובץ שנתו בשם "המסר העברי". הקובץ מכיל
 מרוד עבר, אירו ואנגלי ויש שם הסון ויעות
 מעולות על ספרות ישראל באמריקה.

המירל הפורן האמרי: ד"ר א. ריינפלד

שלשה ביטוי

מאמצים עבריים בקובלנקה ומדוקו

התנועה העברית בארץ זו מתקדמת באסיות. הגורמים לכך הם: חוסר מורים ומדריכים העדר חומר קריאה עברי המתאים להוראת השכבות השונות ולהדרכתם. ובלי זה אי אפשר ליצור תוגים עבריים ולהקים סמינריונים כבשאר הארצות. מכל הערים מכשפים מקובלנקה מורים לעברית והם אינם גם כן. מבחינה זו יש להעריך את המפעל של חכרת "מגן דוד", המתעסקת בהכנת מספר בוגרים למורים. אבל אין סיכויים שיגשו בקרוב לעבודת קיימים ככמה חברות שעוריי-עברית. אולם אין הצלחתם גדולה ביותר, כי אין התלמידים מגלים נטוה לדעת אותה על בודית. הם מסתפקים בעיקר בשאיפה לריבור ולהבנה. יוצאי ישיבות עולים על הנוער הזומד הרגיל והם מוכשרים להעסיק את למחיהם בעברית, אך הם מחוסרים השכלה כללית, וזה יעכב את השתלמותם. המורים שיש לנו במדקו, פרמ לאחדים, מיוצאי הישיבות הם, וכמובן, שלא ידעו תורת ההוראה החינוך ומיילא תסכול כל עבודתם. בכל זאת יש לציין, כי ישנם שוחרי עברית אשר ימשיכו בלימודיהם העבריים וגם נתגלו ביניהם בעלי כשרונות.

כבדי להתגבר על התקלה של העדר מורים, לכדנו את היודעים עברית למען הכשירם ולהדריכם להוראה. כל המלמדים בתנועתנו גמדו בית-ספר עממי בצרפתית. יש מהם שהמשיכו עוד את לימודיהם מספר שנים בבית-הספר התיכוני. מובן טאליו, כי כולם דוברי-עברית השפה כבר שגורה בפייהם. ידיעתם כלשונו מספיקה כדי ללמד מתחילים ומתקדמים. ואם עוד לא הגיעו להוראת כאה למורים מוכתים, זרי לעומת זה מתמסרים הם לתפקידם מתוך רצון והתלהבות.

השעורים ניתנים בארבע כיתות על ידי ששה מורים שבתוכם גם כותב המורים האלה. משש וחצי עד שבע וחצי מתקיימים שעורים בשתי כיתות בשביל תלמידי בית-הספר לצרפתית המשתחררים בשעה מוקדמת, הללו בני גיל עשר — שתים-עשרה הם. כמובן גשארות עוד שתי מחלקות פנויות, כל אין באפשרותנו למצוא תברים אשר עתם תרשה להם לתרות בשעה הזיא. בשביל הפועלים העובדים מתחילים השעורים משבע וחצי עד שמונה וחצי. גיל התלמידים הוא שלש-עשרה — שבע-עשרה בשתי מחלקות, וחמש-עשרה — עשרים וחמש כשתים האחרות, הקשי שבו אנו נתקלים הוא סוגי התלמידים השונים בהשכלה ובידיעת הלשון. בכל זאת מתגדלים השעורים כשלש כיתות המתקדמים באופן גורמלי. ההתקדמות היתה מהירה יותר וההצלחה משמחת יותר, אילו היה לנו כל הדרוש.

לשם קידום הלמודים הסדרתם קימת ועדה המטפחת בהרשמת התלמידים ובכל עניני סדר. אנו משתדלים עד כמה שאפשר להחיות את שימת הלימודים; מתוך נסיונו בעבודה באנו לידי הכרה, כי למען החיאת הלשון העברית בקרב בני-הנוער צריך למצוא שיטה מתוכנת.

יש לנו ספריה המתעשרת הולכת וזה הרווחת לתמיכתה של הברית העברית העילמית. היא מכילה כעיקר חוכרות ומפרים עבדים, יש להעריך גם את העזרה שמגשים לנו מאקדה לפקידה הקכוך המאוחר והמחלקה לעניני הנוער של ההסתדרות הציונית. אולם עוד לא השגנו את סוג הספרים הנוצצים לנו. ספרי חינוך והררכה עשויים להביא לנו תועלת גדולה, וכן מורגש אצלנו חוסר חומר קריאה קל ומוכח למען ספרית המתחילים. מאו התחילו השעורים גדל הצורך ליצור סביבה שתקרב את כל לומדי העברית. הצעירים והצעירות נפגשים רק בכיתה בשעה המוקדמת בה ללמודים, אבל טוכ שתהיה הודמנות קשיחה כיניהם, להשגיר את הלשון בפייהם למען יוכלו להביע בה רגשיהם, רעונוותיהם ושאיפותיהם.